

Bar GAUCHO

We drinken op Navarra

Salud!

Rioja: da's een wijnstreek, dat weten we. Maar Navarra? Ook wijn! En nog wel de buurvrouw van Rioja. Met minstens zulke smakelijke druivensapjes. KCK koos een paar mooie wijnboeren uit en trok van bodega naar bodega in het ruige, onbekende Navarra.

TEKST RESI LANKESTER FOTOGRAFIE RESI LANKESTER, ANWB AVD, ISTOCKPHOTO EN PAUL TOLENAAR

BEZOEK 1 JULIAN CHIVITE IN ARINZANO

www.arinzano.com, www.chivite.com

RONDLEIDING, WIJNPROEVEN, LUNCH OP
DE BODEGA

De bodega ligt verscholen in een sprookjesachtig bos en bereik je door over een klein, wit bruggetje te rijden. Maar voor we kunnen verzuchten dat we óók wijnboer willen worden, blijkt bij het zien van het grote laboratorium maar weer dat wijn maken ook gewoon werk is. Sterker nog, vertelt wijnmaker Frederico, in de drukke maanden september, oktober, november gaat het werk ook 's nachts gewoon door. Zoals beslissen over het juiste plukmoment van bepaalde druivenrassen. Of over de vraag welke druif wanneer in wat voor soort vat moet. We proeven veel, onder meer een fruitige reserva van tempranillo, cabernet en merlot. Deze rode Gran Feudo blijkt

Ook de druivensapjes uit Navarra zijn alleszins de moeite waard

Bezoek 2 Anorbe

ook gewoon bij de plaatselijke Appie in Nederland te koop. Mooi! Hetzelfde geldt voor de sappige chardonnay (Parador), die bij Gall & Gall ligt. Dat scheelt voor nu weer een hoop gesjouw.

BEZOEK 2 BODEGA NEKEAS IN ANORBE

i www.nekeas.com

RONDLEIDING, WIJNPROEVEN

Het landschap is groen, nee, eerder bruin, of toch lichtgrijs. Saai is het niet: door de constante afwisseling van wolken en zonnestrallen gaat onze tocht niet vervelen. De eindeloze uitgestrektheid en de repeterende glooiingen werken bijna meditatief. Of heeft dat ook met het wijnproeven te maken?

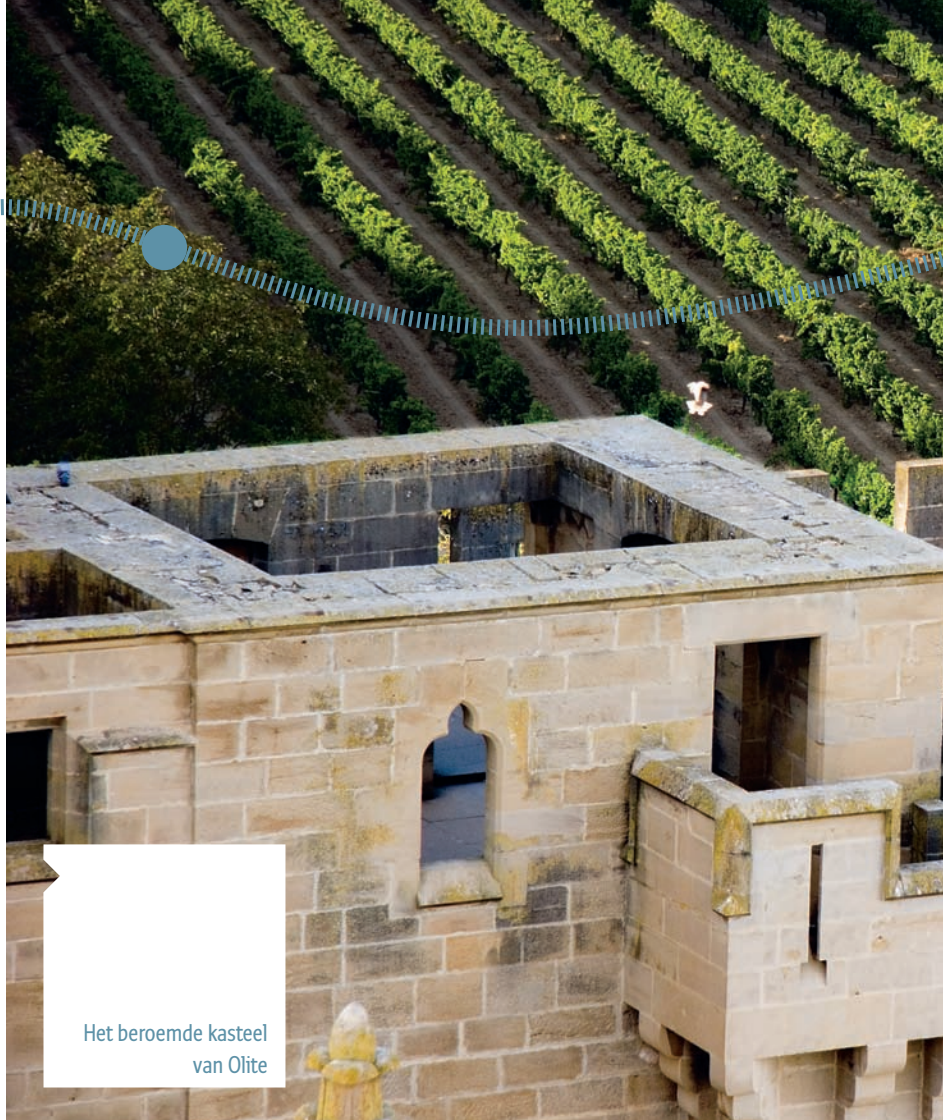
De druiven van bodega Nekeas liggen, in de gelijknamige vallei, goed beschermd tegen de soms onstuimige weersomstandigheden in dit gebied. Wat we hier te proeven krijgen van wijnmaker Carlos Biurrin, wordt betiteld als 'niet typisch Spaans'. Veel zuren en fris, zoals bij een Bordeaux. Ook een chablis-achtige chardonnay komt voorbij, met een houtrijping van drie maanden.

De rosé die hier wordt gemaakt, van garnacha en cabernet, is vooral in Nederland erg populair. De reserva Izar Nekeas, een zogenoemde 'Navarra Blend' is een smakelijke mix van merlot, cabernet en tempranillo en de *pride and joy* van de bodega.

Vraag als je er toch bent meteen om een fles huisgemaakte olijfolie, die is minstens zo smakelijk als de wijnen.

CONTRASTRIJK

Wil je in Navarra wijn proeven, dan koers je vanaf Pamplona naar het zuiden. De hoofdstad van de streek bungelt in tussen het onherbergzame, koude noorden waar geen druifje tot volle bloei komt en het aangenaam warme midden. Met daaronder het hete, broeierige zuiden dat wijnen produceert die aanschurken tegen de populaire Rioja en de sappigste en zonnigste druiven van de streek bevatten.

Het beroemde kasteel van Olite

Wijnmaker Kepa Sagastizábal van bodega Inurrieta

Bezoek 3
Falces

Navarra is Spanje in het klein, zeggen de Spanjaarden

Bezoek 4
Cadreita

BEZOEK 3 BODEGA INURRIETA IN FALCES

i www.bodegainurrieta.com

RONDLEIDING, WIJNPROEVEN

Verder zuidwaarts, voorbij het beroemde kasteel van Olite, rijd je richting de droogte. De Spanjaarden zeggen wel eens dat Navarra Spanje in het klein is. Bovenin koud en bergachtig, in het midden groen en heuvelachtig en in het zuiden droog, zonnig en warm.

In Ribera Alta – het midden – drinken we bij Bodega Inurrieta een sauvignon blanc. En daar is de innemende wijnmaker Kepa Sagastizábal ('appelgaard' in het Baskisch) maar wat trots op, want naar eigen zeggen doet niemand anders in de streek hem dat na. De verschillende rijpingsmethodes zijn goed te proeven; de variant die op hout is gerijpt en mét droesem, smaakt een stuk voller, vetter en houtachtiger. Te koop via Colaris in Weert.

i www.colaris.nl

BEZOEK 4 BODEGA PRINCIPE DE VIANA IN CADREITA

i www.principedeviana.com

RONDLEIDING, WIJNPROEVEN

Wie hier komt proeven, ontkomt niet aan het wat technische, maar interessante verhaal over de manier waarop hier wordt gezorgd voor een contante kwaliteit. Eén van de wijnmakers, Pablo, is uit Chili naar Cadreita gehaald omdat hij de nieuwste van de nieuwste technieken beheerste.

We proeven crianza's en reserva's uit hun Albret-serie, maar ook een rosé van hon-

'HEMINGWAY WAS HERE'

Parijs, Havana en Split hebben er een. Pamplona ook: een Hemingway-bar. Vernoemd naar de beroemde Amerikaanse schrijver Ernest Hemingway. Natuurlijk is het een toeristische trekpleister maar ach, één blik op de toog vol tapas en *vinos*, in deze *comedor* vol kwebbelende Spaanse families en het is ons om het even.

derd procent garnacha, die vier maanden heeft gerijpt. Af en toe geeft de bodega een *limited edition* uit, zoals de *Príncipe de Viana Edición Limitada*, in Nederland te koop via Verbunt.
i www.verbunt.nl

BEZOEK 5 QUADERNA VIA IN IGUZQUIA

i www.quadernavia.com

RONDLEIDING, WIJNPROEVEN, PLANNEN VOOR BED&BREAKFAST EN CAMPER-/TENTPLAATSEN

BALLONVAARTEN BOEKEN VIA

WWW.QUADERNAVIAENELAIRE.COM

Bij de bodega van de broers Jorge en Raúl Zudaire bruist het. Nog voor de rondleiding door Quaderna Via begint, weten we meer over hen dan over wijn. “Hier ben ik getrouwd”, straalt Jorge als we de charmante patio oversteken. Nog niet binnen in de wijnmakerij struikelen we over een enorm zeil met een mandje eraan. Een woest plan van Raúl: ballonvaren over de wijngaarden. “Waarom niet, toch?” grijnst Jorge – als hij er met zijn hoogtevrees maar niet in hoeft te zitten. Overigens, haast hij zich te zeggen: de ballonvaarder is gediplomeerd – dat we niet denken dat hier allerlei onverantwoordelijkheden worden georganiseerd. Dan toch de wijn. De broers gaan er prat op dat alles *organic* is, wat wil zeggen dat ze geen pesticiden gebruiken. “Want kwaliteit is meer dan lekkere wijn, het gaat ook om het traject dat eraan vooraf gaat.” En het is natuurlijk ook een gat in de markt, voegt Raúl lachend toe. Met name de rode Initium is een goed voorbeeld van de toegankelijke, fruitige wijnen die de broers maken. Een mooie mix van tempranillo, cabernet sauvignon, merlot en te koop bij Plus en de Natuurwinkel. Als we onze bewondering hebben geuit over zowel de inhoud van de flessen als over het etiket op de rode fles Quaderna Via (ontworpen door het tweejarige nichtje van Jorge) sleurt Raúl ons mee naar buiten. “Want hier is het uitzicht echt het állermooist”, zegt hij stralend. We genieten van de weidsheid, de glooiingen en zien dan in de verte een opvallend groene, piramidevormige berg

Navarra is een en *al groen* en natuur

De eindeloze uitgestrektheid en de repeterende glooiingen werken bijna meditatief

liggen. Bodega Castillo de Monjardin: ook daar blijkt het goed proeven. Vooruit, nog ééntje dan.

BEZOEK 6 CASTILLO DE MONJARDIN IN VILLAMAYOR DE MONJARDIN

i www.monjardin.es

RONDLEIDING, WIJNPROEVEN, LUNCH MET PRACHTIG UITZICHT

Mon jardin, oftewel mijn tuin, dat dekt de lading wel. Het is een en al groen en natuur dat hier op de hooggelegen wijngaard prijkt. Ga hier vooral niet heen om alleen wijn te proeven, maar ook om even rond te wandelen en om de heerlijke lunch te proeven in de sfeervolle *comedor* met prachtig uitzicht. De tapas zijn uitzonderlijk lekker en origineel, van rijstrolletjes met groente tot gegrilde paprika met ham en knoflook.

Sonia Olano en haar zakenpartner Patricia runnen Bodega Monjardin. Dames? Juist hier in Baskenland – waar Navarra onderdeel van is – zijn het vrouwen die de dienst uitmaken, hard en veel werken. Waar de vrouwen heen willen met hun wijn, weten ze precies: elegant moet 'ie zijn, niet te vettig en niet te zwaar. Want bij wijn moet je kunnen eten, die drink je natuurlijk niet zómaar.

Maar wat maakt de Navarese wijn nu zo speciaal? “Veel zon overdag en relatief koude nachten”, onderwijst Sonia. En simpel is dat niet, want aan de overkant van de berg, daar lukt het niet. “Daar komt simpelweg niet genoeg zon. Terwijl hier soms wel tot november wordt geoogst”, zegt ze trots. Ze voegt er een ‘maar’ aan toe: “Navarra is zo’n gevarieerde streek, het is onmogelijk om te spreken van dé Navarese wijn. Zelfs hier op de berg worden drie verschillende soorten gemaakt. En dan maakt het natuurlijk uit wat voor rijpingsproces je toepast...”. We snappen het: wijn uit Navarra is duidelijk niet voor één fles, eh, gat te vangen.

Info

www.spaansverkeersbureau.nl
www.turismo.navarra.es
www.rutadelvinodenavarra.com

AFSTAND

vanaf Utrecht:
1.344 kilometer

Camping Errota - El Molino

Campings

1 CAMPING ERROTA-EL MOLINO

E-31150 Mendigorria
t (0034) 948 340 604
i www.anwbcamping.nl/396524,
www.campingelmolino.com of www.anwbcamping.nl/396524

gps 42.62411, -1.84258
open 7 januari t/m 22 december

terrein 10 ha met 150 toeristische en 100 vaste staanplaatsen
Camping is ruim opgezet voor campers en tenten, met een natuurlijk recreatieparkje en een meer. Platanen zorgen voor schaduw op het terras. Zodra het koud wordt, steken de eigenaren de open haard aan. "Voor de Spanjaarden is een apart deel op de camping gereserveerd", vertelt de alleraardigste campinghouster Ana Apesteguía. "Die willen nog wel eens tot diep in de nacht doorgaan." De camping is mooi en goed onderhouden en ligt op

25 kilometer van Pamplona. Sportieve en culturele mogelijkheden in de omgeving. Boeken via www.anwbcamping.nl. Kampeerkorting: ACSI, BestDeal

2 CAMPING LIZARRA

Ordoiz s/n
E-31200 Estella
t (0034) 948 551 733

i www.anwbcamping.nl/488941,
www.campinglizarra.com
gps 42.65707, -2.01737
open 6 januari t/m 16 december

terrein 4,5 ha met 64 toeristische en 144 vaste staanplaatsen
De campingbodem is licht glooiend maar het gebied rondom heuvelachtig. De camping ligt aan de rivier de Ega en direct aan de pelgrimsroute naar Santiago, soms overnachten pelgrims in de herberg. Zwembad ter plekke, snackbar, restaurant en vers brood verkrijgbaar.

3 CAMPING EZCABA

Ctra a Francia,
E-31194 Eusa
t (0034) 948 330 315

i www.campingezcaba.com
gps 42.86543, -1.62954
open hele jaar

terrein 4 ha met 539 toeristische staanplaatsen
De camping ligt erg rustig in een natuurgebied, maar vlakbij Pamplona (9 kilometer). Je bent daar dan ook in 5 minuten, en zelfs met de fiets is het goed te doen. Groot zwembad. Snackbar, restaurant, internet, vers brood. Kampeerkorting: ACSI en BestDeal

Camping Errota - El Molino

PAMPLONA: STIEREN EN TAPAS

Het stierenrennen waar Pamplona zo beroemd (of berucht) om is, maakt onderdeel uit van de San Fermín-feesten, ter ere van San Fermín, de co-patroonheilige van de stad. Deze feesten spelen zich af tussen 6 en 14 juli 2013. **i** www.sanfermin.com

GASTRONOMIE IN PAMPLONA

Lekker eten kun je overal in Pamplona. Voor iets bijzonders ga je naar Gaucho. Hier eet je zee-egel in bechamelsaus, geserveerd in eigen, stekelige schelp. Of bladerdeegtaartjes met bacalao. Maar hoe fancy de hapjes ook zijn, je eet ze gewoon aan de bar of buiten, leunend op een houten ton. **i** www.cafebargaucho.com

Meer tapas tijdens de week van de *pinchos* (letterlijk: de prikkers in de tapas): **i** www.semanadepincho.es

Bar El Rincón de Hemingway ('De hoek van Hemingway')/Café Iruña: **i** www.cafeiruna.com